

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY  
BRNO

# PŘEHLED VÝZKUMŮ 1989



BRNO 1993

- 2) při kopání kanalizace před usedlostí čp. 36 byl objeven sekeromlat vejčitého tvaru s asymetricky umístěným otvorem. Nástroj můžeme datovat do období mladšího neolitu až staršího eneolitu;
- 3) z blíže neznámé polohy pochází mlat vyrobený z obdélného valounu jemnozrnné droby se zaobleným vrcholem (druhý je poškozen). Hrany nástroje jsou upraveny piketáží;
- 4) jižně od obce při křižovatce silnic z obce do Hranic a do Olšovce bylo při zemních pracích objeveno v hloubce 70-80 cm "ohniště", vyplněné popelem, propálenou hlínou, uhlíky a úlomky keramiky. Z nevědomosti byl nález zničen;
- 5) za sv. okrajem obce byla nalezena v korytě říčky Ludiny při jejím výtoku z lesa "Hory" polovina kamenného ložiska vrat.

Funde von Steingeräten aus Střítež nad Ludinou (Bez. Přerov). Die Eheleute Mikulík eignen eine steinerne beiderseitig gewölbte Axt, eine eiförmige Streitaxt, einen Schlegel aus Rollstein und die Hälfte eines steinernen Torlagers, die an verschiedenen Stellen des Gemeindekatasters gefunden wurden.

### TŘI KAMENNÉ NÁSTROJE Z OKOLÍ KORYČAN (okr. Království)

Vratislav Janák, AÚ ČSAV Brno

V majetku dr. K. Müllera ze Státního oblastního archivu v Opavě jsou tři kamenné nástroje:

1. Drobná sekera z černé horniny, nepravidelně lichoběžného tvaru s týlem lehce obloukovitě vyklenutým, oblými boky a šikmým asymetrickým ostřím. Sekera je lehce poškozena v týle, výrazněji v břitové partii na obou širších stranách. Rozměry: 48x40x13 mm.
2. Sekera ze šedo zelené horniny se zaobleným týlem, svíslé zabroušenými boky a symetrickým ostřím. Týl je lehce (recentně?) otlučen, ostatní povrchová poškození jsou zanedbatelná. Rozměry: 75x45x22 mm.
3. Sekeromlat ze šedo zelené horniny s černými skvrnkami, s týlem jen lehce zaobleným a podobně formovanými boky. Zbylé dvě plochy jsou rovné, jejich hrany jsou však zabroušeny jen v disproporčně protáhlé břitové partii. Relativně široký provrt je blíže týlu než obloukovitému symetrickému ostří, ne však nápadně. Sekeromlat vznikl sekundárním opracováním přední části původně delšího nástroje, zlomeného v provrtu. O tom svědčí jak neobvykle protažená partie ostří, tak především stopa po původním provrtu, ca 20 mm široký svíslý žlábek, běžící přibližně prostředkem týla. Nástroj je povrchově poškozen v týlové partii. Rozměry: 128x76x75 mm.

Nálezové okolnosti žádného z artefaktů známy nejsou, ale protože původně (již před druhou světovou válkou) byly v majetku zesnulého strýce dnešního vlastníka, dlouholetého řídícího učitele v Koryčanech J. Tesaře, lze předpokládat, že pocházejí odněkud z Kyjovska, nejspíše přímo z Koryčan či nejbližšího okolí. Přesné kulturní zařazení je u ojedinělých nálezů kamenných nástrojů samozřejmě málokdy možné; snad ale můžeme alespoň rámcově datovat menší ze seker (č. 1)

a sekeromlat (č. 3) do středního nebo mladšího neolitu, větší sekeru (č. 2) do staršího úseku eneolitu.

Drei Steinwerkzeuge aus der Umgebung von Koryčany (Bez. Kroměříž). Im Besitz von Dr. K. Müller aus Opava befinden sich drei Steinwerkzeuge (1 Hammeraxt und 2 Beile), von denen man nur das weiß, daß sie noch in der Zeit vor dem 2. Weltkrieg höchstwahrscheinlich in Koryčany oder in deren nächster Umgebung gefunden wurden. Die Hammeraxt und das kleinere von den Beilen läßt sich vielleicht in das mittlere oder eher in das jüngere Neolithikum, das größere Beil schon in das ältere Äneolithikum datieren.

#### ZÁCHRANNÝ VÝZKUM NA ENEOLITICKÉM SÍDLIŠTI V OPAVĚ - PALHANCI (okr. Opava)

Vratislav Janák, AÚ ČSAV Brno

V průběhu července provedli pracovníci opavské expozitury na základě upozornění Z. Brachtla z Jeseníku záchranný výzkum narušených eneolitických objektů v opuštěné pískovně JZD v polích u kóty 273,8 m v Opavě - Palhanci. Jde o lokalitu již delší dobu známou, kde provádělo výzkumy jak Slezské muzeum (Šikulová 1971), tak i expozitura AÚ Brno (Kouřil - Pavelčík 1989, 140-142). Z. Brachtl při návštěvě pískovny zjistil, že na její východní stěně jsou kromě profilu hlíníku č. 5/82 (srv. Kouřil - Pavelčík 1989, 141-142, obr.7) patrné profily dalších menších objektů (obj.č. 6/89 - 8/89). Ty byly prozkoumány úplně, obj.č. 5/82 toliko sondován výkopem ca 200x150 cm.

Objekty překrývá ca 60 cm mocná vrstva šedožluté ornice, v níž jsou i novověké nálezy; v případě obj. 5/82 na ní leží ještě umělá černohnědá až 80 cm mocná vrstva se smíšeným inventářem (vč. recentních věcí), vzniklá při těžebních pracích. Samotné objekty - s výjimkou č. 6/89 - jsou poměrně mělké, jejich hloubka nepřesahuje 80-100 cm. Obj. 5/82 má na profilu - t.j. ve směru SV-JZ - ca délku 14 m; kolmý rozměr nebyl zjistitelný, na asi 2 m vzdáleném okraji obilného pole však objekt ještě nekončil. Obj. 7/89 a 8/89 měly na profilu délku 370, resp. 430 cm, největší dochovaná šířka byla 120, resp. 140 cm. V obou případech šlo - jako u obj. 5/82 - o soujámí nepravidelného tvaru a komplikovaného půdorysu, ovšem menší. Ze všech tří objektů pocházejí jen nečetné nálezy - keramika a kamenná industrie - které lze předběžně řadit k hornoslezské lengyelské skupině, a to k její nejstarší fázi (HLS I); pozoruhodná je ovšem skutečnost, že v žádném z objektů se nenalezl byť jediný fragment, zdobený vypíchním. Zda jde o náhodu nebo zda tento fakt odráží nějaký chronologický rozdíl mezi palhaneckou osadou a ostatními dosud známými sídlišti nejstarší fáze (Velké Hoštice I, Racibórz - Ocice, j. 19/III atd.) může objasnit pouze další výzkum. S největší pravděpodobností je to však jev nahodilý, protože V. Šikulová v dnes již likvidované části téhož hlíníku zjistila keramiku fáze HLS I v obvyklém složení, tedy i s vypíchním zdobenými střepey (Šikulová 1971, tab. 60 : 1-11).

Obj. č. 6/89 byla jáma v podobě širokého nepravidelného oválu s původními rozměry ústí ca 230x200, orientovaná přibližně od S k J, z níž byla zničena

## **PREHLED VÝZKUMŮ 1989**

BRNO 1993

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR, Brno, Koliště 17/19
- Odpovědný redaktor: Dr. J. Tejral
- Redaktoři: Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchliková
- Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
- Kresby: A. Krechlerová
- Titulní list: nákončí v anglokarolinském stylu z Brna-Líšně, měř. 2 : 1
- Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna
- Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
- Náklad: 450 ks — neprodejné
- Vydáno jako rukopis